

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 18. velikega travna 1912.

Št. 20.

Naš največji sovražnik.

Dne 13. majnika je poteklo 32 let, odkar je vdihnil zli duh nekaterim nemškimi glavam misel o ustanovitvi nemškega »Schulvereina«. Nad petnajst milijonov kron je zbralo in izdalo to društvo za ponemčevanje slovenskih otrok v tem času. Brez dvoma je za nemški »Schulverein« daroval milijone tudi dobri, katoliško misleči del nemškega naroda, v trdni zavesti, da brani svojo mejo, da brani nemškim otrokom njihov materni jezik, v zavesti, da ima nemški »Schulverein« namen, zajezi »slovensko prodiranje« v nemške kraje. Tako misli gotovo še dandanes dobršen del nemškega prebivalstva v alpskih deželah, ko sodeluje za »Schulverein«. Pa tudi ni čuda, če misli tako! Saj vodilni krogi pri »Schulverein« vedno sleparijo nemško javnost, češ, da se gre za obrambo nemških otrok, med nezavednimi Slovenci pa oznanjajo, da je »Schulverein« nemško dobrodelno društvo, ki podpira celo šole med Slovenci, želi Slovence le dobro, da bi se naučili tudi nemškega jezika itd. Kaka laž, kako sleparstvo! Ni »Schulvereina« do obrambe nemških otrok pred poslovenjevanjem, ker niso nikjer v nevarnosti, ker ima povsod peščica Nemcev svojo nemško šolo; ni mu mar dobrobit slovenskega naroda, saj so v odboru nemškega »Schulvereina« sami najzagrizenejši nasprotniki Slovencev, ki želijo našemu narodu le pogin, ne pa morda lepe bodočnosti. Ne! »Schulverein« ima edino nalogo, ponemčevati slovenske otroke, ponemčevati s tem slovenske pokrajine in tako pripravljati na jugu naše države tla za most nemškega naroda od Belta do Jadranskega morja; ima le namen, kakor piše »Tagespost« dne 12. t. m., združiti Nemce z Nemci, to je avstrijske Nemce z Nemci iz nemške države v eno nemško državo. Nemški »Schulverein« opravlja na šolskem polju isto delo, kakor »Südmarka« na gospodarskem polju, koje namen je: Ponemčevanje Slovencev, kjer pa to ne gre, pokupovanje slovenskih posestev in naseljevanje Nem-

cev v slovenskih krajih. Tako se zida nemški most od Belta do Adrije!

Se 12. t. m. slepi »Tagespost« nemško javnost na omenjeni način, ko piše med drugim: Toda naloga »Schulvereina« še davno ni dovršena; tako dolgo ne, dokler je le še en nemški otrok v nevarnosti, da pojde v slovensko ali laško šolo, dokler se ne bodo vsi Nemci prepričali, da si morajo sami pomagati. — Že dejstvo, da se »Schulvereinovci« ne upajo z resnico na dan, da govorijo le o samooobrambi, je dokaz, kako nemoralen, kako grd je namen »Schulvereina«, da se ga sramujejo celo pred lastno, nemško javnostjo! Saj pa je tudi nekaj strašno grdega, neznačajnega in vsakega človeka, vsakega naroda nevredno, zbirati Judeževe groše in z njihovo pomočjo jemati otrokom tujega naroda značaj, vzgajati jih v sovražnike svojega naroda, v sovražnike svojega jezika, svojih pradedov. Pa ko bi nabirali darove vsaj samo med svojim narodom! Gredo pa med tiste nezavedne Slovence, ki jih je že izpridila nemška šola in jim iz žepov lokajo denar. In če uganjajo tako, kulturnega naroda nevredno delo, ko bi se potem pred svetom le ne delali tako lepih in ne bobnali: »Nur in der eigenen Kraft ruht das Schicksal der Nation«. (Le v svoji lastni moči je usoda narodova.)

Štajerski pisatelj Peter Rosegger, kojega družina je odpadla od katoliške cerkve, je pred par leti pozval nemško javnost, da začne nabirati milijonski sklad (Rosegger-Fond) za »Schulverein«, in ta poziv je imel res neverjeten uspeh! S tem denarjem je »Schulverein« že otvoril meseca novembra leta 1911. Roseggerjevo šolo v Peklu pri Poličanah na Spodnjem Štajerskem. To šolo obiskuje 109 otrok, med njimi štirje nemški, 94 trdoslovenskih otrok, drugi pa razumejo oba jezika. Tako rešuje »Schulverein« — nemške otroke!

Slava, ki jo uživa vsled tega svojega čina Rosegger, ni dala miru štajerskemu pesniku in župniku Otokarju Kernstocku, ki je tudi zahrepenel zasloveti kot velik

Nemec na škodo slovenskega naroda. Dosegel je; nabirali bodo za »Schulverein« tudi Kernstockov sklad za »Kernstockove šole«. Zalostno, da se da zapeljati tako daleč celo katoliški duhovnik! Nemški svobodomiselnici in procdrimovci ga imajo čisto v svojih krempljih. V najzagrizenejše protikatoliške časnike, kakor »Freie Stimmen«, »Grazer Tagblatt«, pošilja Kernstock svoje pesniške proizvode, ki so čestokrat zelo dvomljive vrednosti. Kernstock ni Nemcem morda to, kar je Slovence Gregorčič. Iz Gregorčičevih pesmi diha globoka ljubezen do zatiranega slovenskega naroda, do trpinov, iz Kernstockovih pa divja nacionalna strast, da celo sovraštvo do Slovencev. N. pr. kitica:

»Lasset die wilden Slavenstürmer
Nimmermehr durch Marburgs Tor.
Lieber rauchgeschwärzte Trümmer,
Als ein windisch Maribor!«

(Ne pustite divjih (!) slovanskih rušiteljev skozi mariborska vrata. Raje sajaste razvaline, kakor bindišarski Maribor!)

Ni treba Slovence šele puščati v Maribor, ker so prebivali tam že od tedaj, ko še ni bilo na Spodnjem Štajerskem nobenega priseljenega Nemca, že tisoč let!

Sicer pa razumemo Kernstockovo sovraštvo do Slovencev, ki mu je zaslužilo častno občanstvo v mariborskem mestu. V Kernstocku se prežaka tudi — slovenska kri! Otokar Kernstock je bil rojen 25. julija leta 1848. v Mariboru in sicer menda od mehkočutne slovenske matere! Njegov oče je bil pa res »kernstockdeutsch«.

Nemški »Schulverein« je za Slovence najnevarnejše društvo, mnogo bolj kakor »Südmarka«. »Südmarka« s svojimi podporami naredi neznačajne le svoje lastne pristaše — »verludert sie«, je rekel pastor Albani — »Schulverein« pa okuži značaj slovenskih otrok. Neznačajan, četudi še ne popolnoma ponemčen Slovenec pa ni za nobeno pošteno stvar več. Ne samo v narodnem, ampak tudi v verskem oziru je prav zanič in malovreden. Na Koroškem kraju, ki so bili ponemčeni, n. pr. severno od Ce-

Podlistek.

Usehli cvet.

(Spisal Iv. Matičič.)

Mrzlo, v meglo zavito je bilo jutro. Medel je bil svet zaspanih električnih svetilk, krog katerih se je ovijalo mrzlo ijevje in se kadila smrdljiva megla. Zgodaj je še bilo, in vendar so bile mestne ulice polne ljudi, starih in mladih. Šli so nekateri v cerkev k zgodnjim mašam s sklonjeno glavico, resnih upadlih obrazov, obrazov polnih trpljenja in resne volje, z dušo polno moči in zdravega upanja. Stopali so urno, da jim je škripal sneg pod nogami. . . In zopet so se vsuli izza vogalov drugi, veselejši in mlajši, v pisanih oblekah, razgretih lic in veselopijanih obrazov, obrazov polnih brezskrbnega življenja, polnih razkošja in bogatih naslad. . . Duša se jim je topila v opojnem veselju, kajti prihajali so s plesišča.

Dolga vrsta jih je bilo. Vpili so in se smejali, drugi si zopet tiho šepetali. Oblečeni so bili v tanka kričeča oblačila, okrašena s pisanimi trakovi in cvetjem. Šumela je bogata svila, škripali tanki čevlji po zmrazem tlaku. Tesno so se zavijali, oprijemajoč se drug drugega. Veseli so bili, veseli in pijani tega življenja. . . Kavarne in bez-

nice so se jim odpirale na stežaj, jih zvaljale v tople prostore in se zopet oblastno zapirale za njimi. . .

Pa so se zopet privlekli izza vogalov nove družbe, pijane in utrujene, z glavo globoko uklonjeno. Ti niso bili veseli in ne okrašeni s pisanimi trakovi in cvetjem. Nevoljno so godrnjali med seboj, trmoglavno metali poglede v tla.

Daleč za njimi pa sta prihajali po drevoredu še dve temni senci, mlad par, nevajen še sveta in njega bridkosti, nevajen še hudobij in prevar življenja. Bitji polni mlade sreče in zdravega upanja. A vendar sta bila otožna, zamišljena, glava jima je klonila navzdol. Počasi sta šla, truden jima je bil korak. Bolest v srcu, v duši praznosta. Molčala sta.

Ona je bila še posebno mlada, nepokvarjene nravi, sanjavih oči, a lica so ji že bledela. Bujne lase ji je dičil lep svilnat trak. Uvele ustnice so ji nekako bojazno trepetale. Bila je lepa tistokrat — a vendar bila je bolna, otožna.

»Kako, Lidija, ti je odleglo? Se počutiš bolje?« jo je vprašal boječe in tiho.

»Ne. Vedno huje mi je. Že v onem trenotku, ko sem vstopila prvič na plesišče, sem začutila v sebi kal bolezní in to mi kljuje dalje. In morda. . .« Govorila je očitajoče, s tresočim glasom.

»Kaj morda?«

»In morda če bi ostala nocoj doma, mesto šla s teboj na ples, če bi slušala raje mamno in svojo vest, nego tebe in tvojih nasladnih strasti do plesa — morda bi mi kaj kljuje še huje — in čutim, da bo to moj konec, moja poguba. . .«

»Odpusti, da sem te silil, Lidija, dragica moja«, ji je govoril udano, božajoč jo po uvelem licu.

»Vedel si, da mi je ples v pogin, vedel, da nimam do njega veselja, a ti me nisi ljubil! — Opuščam ti — saj je že prepozno.«

Govorila je tiho, pogledala ga bolešno-otožno in zopet povescila glavo.

»Kako govoriš čudno, Lidija!«

»Ah, da, čudno govorim, in vendar je resnica.«

Pogledala ga je vprašujoče, naslonivši si trudno glavo ob njegovo ramo. Privil jo je k sebi in jo nehote poljubil na suha ustna. . .

»Mraz mi je, stopiva hitreje. Zdi se mi, da je mama v skrbeh.«

Pospešila sta korak. Milan je stresel z glavo, jo okrenil, potegnil z roko preko ust in pljunil v stran. — Smrdljiva megla jima je butala v obraz, da sta sklonila glavo še nižje. Svetilke ob drevoredu so brlele medleje in medleje. — — — — —

lovca, uprav slovijo po neznačajnosti, po verski brezbržnosti, po šnopsariji, verski mlačnosti prebivalstva. Ti ljudje za noben ideal niso več sposobni, ampak pri njih nahajamo toliko surovosti, kakor v nobenem resnično nemškem ali slovenskem kraju. Saj so pravi Nemci resnično spoštovanja vredni ljudje, le odpadniki ali umetno, rekli bi, skoro s silo ponemčeni Slovenci so prava sodrga, izvržek človeštva. In bolj ko se »Schulverein« ujeta v slovenske kraje, tem večja verska mlačnost prihaja v tiste kraje, tem bolj podivjani postajajo ljudje, tem bolj se polnijo krčme, kjer ima »Schulverein« svoja zbirališča, tem bolj propadajo gospodarstva.

In »Schulverein« se je grozno ujedel v slovensko narodovo telo. Kamorkoli je poslala država, dežela ali kaka tovarna, ne izvemši železnice, kakega nemškega uradnika, povsod tam je zrasla iz tal podružnica »Schulvereina«. Tako so na Koroškem podružnice nemškega »Schulvereina« na slovenskih krajih, n. pr. v Podkloštru, Bekštanju, v Mariji na Zili, št. Lenartu pri Beljaku, Vrbi, Vernbergu, Ukvah, Podgorjah v političnem okraju Beljak; v Pliberku, Dobrlivasi, Železni Kapli, Guštanju, Vovbrah, Črni, Velikovcu, Važenbergu—Tinjah in Grebinju v političnem okraju Velikovec; v Bistrici v Rožu, Borovljah, Škofjem dvoru, Grabštanju, Žihpoljah, Ribnici ob Vrbskem jezeru, Šmartnu na Dholici, v Žrelcu, Vetrinju v celovškem političnem okraju.

Mnogo, mnogo občin v slovenskem delu dežele je sprejelo ponudeno podporo »Schulvereina« za šole, seveda s pogojem, da izroči nežno šolsko mladino ponemčevanju, da jo taka šola naredi neznačajno, da ji vzame najlepše, kar diči človeka, versko in narodno značajnost. Za par tisoč Judeževih grošev je mnogo občin šole, za katere je moralo plačevati ljudstvo do dvajset, trideset, da, celo osemdeset in stotisoč, takorekoč prodalo »Schulvereinu«.

Slovenci, zavedajmo se, da je »Schulverein« naš največji sovražnik, najnevarnejši sovražnik naše mladine! Tisočaki, ki jih ponuja, so naši mladini v pogubo. Schulvereinovi darovi so prokletstvo za naš narod in največja sramota za tiste, ki jih sprejemajo!

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

† **Profesor Ivan Fon.** V ponedeljek, dne 13. t. m. so izročili materi zemlji truplo profesorja na slovenski gimnaziji, Ivana Fon. Fon je zaslužen pisatelj slovenskih pomolnih knjig za srednje šole. N. p. v m.!

Topleje so že priplule sape. Dnevi so bili že svetlejši in daljši, solnčni žarki jasnejši, zapeljivo vabeči vun v probujajočo se prirodo.

Lidija je ležala že mesec dni. Proti koncu so šli njeni dnevi. Shujšano ji je bilo telo, bled, otožen obraz. Očesne jamice so se vidno udirale, ugašal je svit oči. Ginevala je od dne do dne.

Ležala je znak, z zaprtimi očmi, glavo daleč povešeno nazaj, da se ji je napenjal izsušeni vrat, po katerem so se prepletali dolgi črnosvetli razkuštrani lasje. Težko in počasi je dihal in le včasih ko se je približala k postelji mama, je odprla oči, izpregovorila tiho in suho:

»Gotovo je prijetno zunaj, mama? Ali si nasadila že rož v gredico? Daj, poskrbi, da ne bo gredica prazna.«

Mama je le žalostno prikimala ter si skrivaj otirala solze. Drhteča bol ji je stiskala prsi, ker je videla, kako ji vene edini cvet, edina hčerka.

»Mamica, prilij vrtnici vode, da ne posahne.«

V vazi na mizi je stala že napol usehla lilija-vrtnica. Skrbno jo je negovala Lidija poprej, a zdaj vene, ž njo vred se sušijo rože, odpadajo cvetovi...

Tiho se odpro vrata, in na pragu se prikaže Milan.

»Kako ti je, Lidija?«

Sub auspiciis imperatoris bo danes dne 18. t. m., promoviran na graškem vseučilišču za doktorja zdravilstva gospod Hugon Robič, sin štajerskega deželnega odbornika, g. Franca Robiča.

Baron pl. Chiari †. Nemškonacionalni politik, član gosposke zbornice in bivši državni poslanec, Karol baron pl. Chiari je dne 14. t. m. nenadoma umrl, zadet od kapi.

Jan Vaneček †. V Pragi je umrl umirovljeni župnik Jan Vaneček, ki je služboval na Koroškem, nazadnje kot župnik v Blatogradu, dokler ni začel nevarno bolehati. Kot umirovljeni župnik se je podal v svojo domovino na Češko, kjer je umrl po kratkem počivanju.

Grda nevoščljivost poslanca Nageleta.

Posl. Nagele je v državnem zboru interpeliral finančnega ministra zaradi narodne šole v Velikovcu. Imenuje jo slovensko bojno šolo (Trutzschule), privatno šolo z internatom, ki da je nepotrebna, češ, da je prebivalstvo nemško. (Nagele je pa pri volitvah lovil volivce s slovenskimi plakati!) Trdi, da šola nima »dobrodelnega ali vzgojevalnega namena« in da je finančno ministrstvo čisto protipostavno podelilo šoli davčne olajšave glede hišnega in hišnorazrednega davka. Zahteva od ministra, da naj to »protipostavno dovoljenje« prekliče. Ta Nageletova interpelacija je naravnost nesramen čin nemškonacionalne nevoščljivosti, obenem pa tudi nesramna po neresničnih trditvah. Nagele trdi namreč, da je prebivalstvo v št. Rupertu — nemško in da šola ne vzgojuje. To se drzne trditi poslanec iz mesta Velikovca, kjer so šolarji naravnost podivjani (zlasti na meščanskih šolah) in o nobeni šoli na Koroškem ni bilo še slišati toliko pritožb glede slabe vzgoje otrok kakor ravno v velikovških šolah. Kakov vzgojevalnega pomena da je št. rupertška narodna šola, ki jo vodijo častite šolske sestre, vedo najbolje ljudje sami. Saj treba samo, da srečaš na cesti šolarje iz narodne šole in iz mestnih šol in takoj boš vedel, iz katere šole da prihajajo. Tako je torej delovanje poslanca Nageleta v državnem zboru! Sram ga bodi!

Tombola nemškega »Schulvereina« v Celovcu. V nedeljo, 12. t. m., popoldne je priredil nemški »Schulverein« v Celovcu na Novem trgu tombolo. Razprodali so 8000 kart. Čisti dobiček znaša baje 2500 K. Komu so izlekli ta denar iz žepov? Predvsem revnim slojem, ponajveč delavcem, slovenskim in laškim, ki sploh niso vedeli, za kak nemoralen namen, v ponemčevanje slovenskih otrok, da se vrši tombola. Javno tombolo so priredili zato, ker so vedeli, da sicer ne dobijo na lim nezavednih slovenskih delavcev. Zato je bila ta prireditel že po tem svojem postranskem namenu nemoralna,

sleparska, kakor je sleparska govorica Schulvereinovcev, ki v javnosti govoričijo, da je »Schulverein« nemško obrambno društvo, ki varuje nemške otroke, da se ne poslovenijo, oziroma poitalijančijo. Še grše je pa to, da je to pot igrala po celovških ulicah in na Novem trgu za nemški »Schulverein« vojaška godba slovenskega 17. pešpolka. Smo že tako daleč v Avstriji, da vojaška oblast daje vojaško godbo slovenskega polka na razpolago nemškemu bojnemu društvu in posega s tem v strankarski, nacionalni boj? O tem izpregovorimo še na drugem mestu!

Novi častni občani na Djekšah. Občina Djekše je 4. t. m. imenovala za častne občane g. deželnega vladnega svetnika Mayerhoferja pl. Grünbühel, župana Mihaela Ladnika, ki župani že 33 let, in poslanca — Nageleta.

Vodja c. kr. okrajnega sodišča v Pliberku ima to za ljudstvo ne posebno prijetno navado, pravilno rečeno razvado, da povablja stranke na sodišče v Pliberk, oziroma na uradne dneve v Libeličah itd. tudi v takih zadevah, ki bi se dale rešiti prav lahko tudi potom županstva. Ker pa pametna županstva povablajo stranke v občinsko pisarno samo za nedelje in praznike, bi bil marsikomu prihranjen dan in pot, ako bi hotelo sodišče take zadeve odstopiti v rešitev županstvom. Toda vodja sodišča tega noče uvideti ter se postavi proti županstvom, ki zahtevajo, naj se ljudi ne povabi po nepotrebem na sodišče, na stališče: »Sedaj pa nalašč ne ugodim zahtevi«, oziroma vodja sodišča pač odgovori, da ima samo sodišče pravico odločevati v tem, ali je treba koga vabiti na sodišče, ali ne. Značiti, da je temu tako, toda naše skromno mnenje je, da imajo tudi županstva, katera morajo tudi za sodišča opravljati dosti dela zastoj, pravico zahtevati, da se njih mnenje upošteva in prihrani ljudstvu čas in nepotrebna pota.

Uradna »Klagenfurter Zeitung« je objavila zelo topla poročila o občnem zboru nemškega »Schulvereina« in o tomboli tega bojnega društva. O slovenskih prireditvah še nikdar ni omenila besedice. Sploh je Celovčanka postala v narodnem in verskem oziru pravo glasilo protestantov in verskih odpadnikov ter nemških bojnih društev. To kratkomalo ne sme biti, tudi na Koroškem ne!

Društvo »Klub slovenskih amater-fotografov v Ljubljani«. Izmed na II. (rednem) društvenem občnem zboru izvoljenih članov odbora se je društveni odbor v svoji seji sledeče konstituiral: Predsednik Vesel Franc; namestnik: Brinšek Bogumil; tajnik: Krašovic Franc; namest.: Domianovič A.; blagajnik: Kramar

Mama ga pogleda očitajoče, zmaje z ramo in odide skozi vrata brez besed. Milan stopi k postelji.

Lidija je ležala enakomerno, z glavo obrnjena v strop, z zaprtimi očmi.

»Lidija, jaz sem, Milan!«

»Hinavec!« se izvije njej bolešno iz grla in glavo obrne v steno.

Milan zamahne malomarno z roko, stopi korak nazaj in se vsede na zofo. Nehote se mu ustavi oko na roži in usehlem cvetu.

»Glej Lidija, vrtnica se že suši«, reče brezskrbno.

»Suši se, da, in ž njo se sušim jaz. Sušim se in venem, zato, ker si ti tako hotel.«

»Toda Lidija...«

»Hinavec...«

»Kako vendar govoriš, Lidija!« Stopil je zopet k postelji. »Glej, jaz sem...«

»Morilec...«

»Lidija, ali se ti blede! — Kako vendar...«

»Stran, stran od tod!« Dvignila je glavo, trepetajočo od ganutja.

»Ven iz sobe! Ugonobil si mi telo in mi hočeš ugonobiti še dušo! — Stran od mene, morilec!«

Onemogla ji je padla glava zopet nazaj. Oči, napolnjene z gnevom in jezo, so se ji topo zabulile v strop.

Milan je stal kakor okamenel. Ni si upal črhiniti besedice. Sam ni vedel, kako

in zakaj je pograbil klobuk, tiho odprl vrata in odšel brez besed, brez veselja na obrazu.

Saj je šele pomlad, pa že venejo rože, trudno povešajo glave, zapirajo oči, še predno so si ogledale ta božji svet.

Bel angel je priplul izpod neba, poljubil s smrtnim dihom mlado bitje na bleda ustna.

Pomladne sape so plule čez grobišče. Vsenaokrog nepregledne gomile, vsenaokrog smrtna tišina. V srcu je puščoba, v duši poganja cvet tožnih spominov, strtih upov...

Žalostno so šumele ciprese, nizko se sklanjale k grobovom vrbe-žalujke. Milan je stal otožen in skesan nad svežo gomilo. Tlačkjena bol mu je stiskala dušo in ga tlačila k tlom. Polaščalo se ga je bridko spoznanje.

»Oh, Lidija, zakaj si mi uvenela prezgodaj! Kako bi te sedaj ljubil, neizmerno ljubil, a prepozno je... Zakaj si morala biti ravno ti žrtev moje lahkomišelnosti! Oh, Lidija!«

Vse tiho. Nikogar ni bilo, da bi ga tolažil, nikdo ni čul njegovega ihtenja, nikdo videl solz v trudnih očeh. Le ciprese so tajnostno šepetale, iz daljave se je čulo zamolklo zvonjenje kot turoben spomin uničenih upov. Stal je sam, potrpt, in topo zrl na usehle cvetove na gomili.

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj utehajočem, oživlajočem učinku. Dvanajstorič za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstorič K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

Jos. ter odborniki: Badiura Rudolf, Kurnaver Josip in Tavčar Ivo.

Ljubljanski tržni nadzornik Adolf Ribnikar aretiran. »Slovenec« je poročal dne 10. t. m.: Danes dopoldne je povabil preiskovalni sodnik dr. Kaiser v svoj urad ljubljanskega tržnega nadzornika Adolfa Ribnikarja. Baje je tržni nadzornik zapleten v neke zadeve nesrečnih 20-septemskih dogodkov. Po zaslišanju so Adolfa Ribnikarja pridržali v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča.

Iz zapora je pobegnil dne 11. t. m. Franc Kramer, rojen l. 1877. v Vovbrah pri Velikovcu, ki je bil v sodni preiskavi pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču zaradi tatvine mesa.

Z maternim mlekom prehranjeni otroci trpe zelo redko na oškodovanju ali motenju prebavnih organov. Kako je pa z obžalovanju vrednimi otroki, ki pijejo iz steklenice? Če se ti ne hranijo s »Kufeko«, trpe vedno na motenju prebavljanja. »Kufeka« je najboljšo sredstvo proti bljuvanju, driski, črevesnemu katarju i. dr.

Samoumori v Celovcu in okolici — na dnevnem redu. Menda ni dežele v Avstriji, v kateri bi bilo v primeri s številom prebivalstva zaznamovati toliko samoumorov, kakor v hvalisani »nemškoliberalni« Koroški. Samoumori so skoro že na dnevnem redu. Dne 9. t. m. so našli na železniški št. viški progi mrliča z odtrgano glavo. Ne daleč v stran so našli delavsko knjižico na ime Andrej Koričan, rojen v Vovbrah, mestni magistratni delavec, ki je bil v soboto prej — vsled bolezni — odpuščen iz službe in je zato šel pod vlak. — Popoldne istega dne so našli na sprehodu gg. bogoslovci moškega mrliča z rano na desnem sencu v gozdu v Zgor. Goričici pri Celovcu. Poleg njega je ležal revolver, iz katerega je bila izstreljena ena patrona. V mrliču so spoznali 21 let starega monterja Aleksandra Meszarosa, ki je stanoval pri svojem krušnem očetu strojniku v deželni bolnišnici, Janezu Brezniku. Pravijo, da si je mladenič poglaval kroglo v glavo vsled nesrečne ljubezni. — V nedeljo, 12. t. m., popoldne ob treh je našla na šentrupeški cesti št. 20 na stanovanju s pasom na žrebelj obešenega črevljarja Karla Franckija njegova žena. Francki je bil star 58 let in oče 8letnega otroka. Udan je bil menda pijači.

Poizkušen samoumor. V sredo, 8. t. m., se je v podstrešju artiljerijske vojašnice skušal s službeno puško ustreliti topničar 9. poljskega topničarskega polka in si je prizadel na desni rami hudo poškodbo.

Samoumor vojaka. Dne 10. t. m. je z dravskega mostu v Beljaku skočil v naraslo Dravo proti sedmim zvečer neki vojak tamnjega pionirskega oddelka in je izginil v valovih.

Samoumor dvojice v Št. Vidu ob Glini. V sredo, 8. t. m., zvečer sta se nastanila v gostilni Schober v nemškem Št. Vidu 16letna služkinja Marija Döblacher iz Celovca in 23letni vojaški sluga Streibnig od 7. pešpolka, doma pri Volšpergu. Cel predpoldan v četrtek sta ostala v sobi. Gostilničarka je skrbelo in je šla gledat. Ker so bila vrata od znotraj zaprta in se na klicanje in trkanje nihče ni odzval, je gostilničarka poklicala ključavničarja, da je odprl. Streibnig je ležal na tleh, z rano na glavi, Döblacher je pa ležala mrtva na postelji, s tremi ranami, z revolverjem v rokah. Streibniga so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je kmalu umrl, ne da bi se bil zavedel. Prejšnji večer sta si dala prinesti v sobo liter vina in sta pisala z nancem pisma, v katerih sta poročala, da se hočeta ob enajstih ponoči ločiti skupno od tega sveta.

Utopljenca je našel v Lieseri v Špitalu poslovodja Nolinijeve tovarne Luka Pichler 10. t. m. Utopljenec je moral ležati v vodi že več tednov. V njegovem žepu so našli delavsko knjižico, glasečo se na Jakob Runčič, dninar iz Rateč na Kranjskem, in napol polno steklenico z žganjem. Najbrž je padel v vodo v pijanosti.

Srebrno uro z verižico je izgubil nekdo in jo dobil v župnijskem uradu v Št. Janžu v Rožu.

Proti revežem. Svoj čas so v Celovcu prirejali tombolo za reveže, sedaj so pa to opustili in prirejajo tombolo za nemška bojna društva. In značajni, oziroma nevedni Slovenci so se tombole za nemški Schulverein minolo nedeljo udeležili v veliko večjem številu kakor Nemci. V svojo

skledo pljuvati še res nikdar ni bilo častno! Tužna nam majka!

Strašen požar v Tomačevem v ljubljanski okolici. V Tomačevem v ljubljanski okolici je minolo nedeljo izbruhnil velikanski požar, ki je uničil deseterim posestnikom 22 poslopij z upravo vred. Ker je primanjkovalo vode, je bilo gašenje zelo težavno, kljub temu, da je prihitelo na pomoč mnogo požarnih bramb in vojaštvo iz Ljubljane. Pri požaru se je ponesrečila posestnica Marija Marn. Zbežala je iz goreče hiše, in ko je bila na varnem, se je spomnila na denar v hiši. Šla je ponj, in ko se je vračala, se je že podiral strop. Zadel jo je goreč tram in jo tako nevarno poškodoval, da so jo prepeljali v bolnišnico, kjer je umrla. Zapušča edinca 14 letnega sina, ki je ostal popolnoma sam. Pri gašenju je bilo več oseb opečenih, nekatere so morali prepeljati v bolnišnico. Topničar Osterman je padel s strehe in si pretresel možgane ter si zlomil eno rebro. Sumijo, da je zažgal neki delavec, ki je prebivalce v Tomačevem zelo sovražil in pravil na usodni dan: »Danes mora vse vrag vzeti.«

Mirno lahko spite!

Če ste namočili perilo čez noč s pralnim izvlečkom »Ženska hvala«, izloči se vsa nesnaga sama od sebe, brzo in temeljito. Hitro in lahko se opere perilo potem z milom »Schicht« znamka »Jelen«, da postane bleščeče belo, kajti pralni izvleček »Ženska hvala« in milo »Schicht« belita perilo kakor solnce.

Velinjaves. Tako lepo, veselo in slovesno pa še nikoli ni bilo v Velinjavi kakor zadnjo nedeljo dne 5. majnika 1912. Bil je lep, zares majnikov dan, kateri človeka z vso silo vleče v njo na prosto, posebno, če se kje kaj posebnega, izvanrednega vrši, kakor pri nas zadnjo nedeljo, ko je naša podružnica dobila nov tretji zvon, katerega smo dvignili v zvonik in uvrstili med prejšnja dva. Ta slovesnost je privabila veliko domačih, pa tudi tujih na prijazen griček, kjer stoji cerkev. Obstopili smo ovenčani z zvon, občudovali podobe na njem: Presv. Trojico, Marijo in Jožefa in se v srcu veselili, ko je domači župnik govoril o trojnem pomenu zvona: Naznanjujejo, kličejo in spremljajo. Po pridigi se je zvon počasi dvigal kvišku, vse je gledalo za njim in težko čakalo slišati njegov mili, lepo doneči glas. Potem je bila slovesna božja služba, č. gospod župnik iz sosednje šentjakebske župnije in č. gospod Jan. Siegl iz Dunaja sta asistirala, domači moški pevski zbor je lepo prepeval in veliko pripomogel, da je bila slovesnost zares lepo uspela. Zunaj cerkve pa so gromeli topiči in naznanjali slovenskemu Rožu, da obhajajo Velinjčani izvanredno slavnost.

Po cerkveni slavnosti je bilo vse prav dobre volje in veselega srca, tako da smo se težko ločili! Vsem dobrotnikom naj ljubi Bog obilno poplača, glas novega zvona naj pa njih srca omehča, da bodo tudi še znanprej radi dajali za hišo božjo in njene potrebe!

Iz Velikovca. (Na dopis št. 70 pod napisom: »Von den armen unterdrückten Slovenen«, odgovor. Če čitaš omenjeni članek, boš takoj izprevidel, da je dopisun izgubil ravnotežje. »Vprašanje o našem pokopališču se je nenadoma rešilo«. Glej, glej, k temu so Slovenci pripomogli! »Na velikonbčni ponedeljek se je to zgodilo čisto natiham, in nihče se ni o tem obvestil.« Glej ga dopisuna, pa gotovo nisi bil v cerkvi; tam se je tako glasno in nemško oznanilo na prižnici, da so lahko vsi, tudi Nemci slišali. Še oni stari kleparski mojster, poprej hud Nemec, ki pa zdaj revež ne more hoditi, je slišal in se je z vozičkom pripeljal k blagoslovljenju pokopališča. Tudi on je pripoznal, da se je treba s pokopališčem seznaniti, ti si se pa klatil po gostilnah, da si se »žegna« zastonj najedel in se napil. Drugi so pa itak večinom bili pri blagoslovljenju. — Dalje piše: »Na Markovo gre od nekdanj procesija v Št. Rupert, letos je morala izostati, ker ni bilo toliko udeležencev, da bi mogla biti procesija.« Glej ga tiča! Ti očitaš, da so tega duhovniki krivi. Kdor naša duhovnika pozna, kako vestno in pridno opravljata božjo službo, bo takoj vedel, da si ti tisti, ki si se norčeval pred istimi navadnimi ljudmi, ki se sicer vendar tako zvesto držijo svoje vere. Ko si pri neki priliki rekel proč z istim »einfachen Menschen v Velikovcu, barometer gre že na kvišku, št. rupertski župnik je že oznanil procesijo za lepo vreme.« Tega pa niso gosp. župnik krivi, ampak so šli naši verni kmetje prosit gosp. župnika, da naj oznanijo procesijo z namenom, da bomo šli prosit za lepo vreme. Niso naši duhovniki krivi, da se ni mogla vršiti procesija na Markovo, ampak si ti kriv, ker si se postavil tistim velikovskim »einfachen Menschen« kot Bog na prestol in jim ponujaš iz svoje sūdmarske in brezverske knjižnice tistega duha, ki navadno šele po polnoči pride — čez tvoje apostole. Svetujemo ti, da paziš, da ti ravno tisti tvoji »einfache Menschen« ne bojo strgali krinke z obraza. — Dalje piše: »Dne 3. maja so povodom birme sprejem našega škofa v naše mesto bindišarji — hujskači osmešili«, in dostavi, »kdo je tu zadi«! Da boš vedel, ti dopisun Nemec in se boš še bolj prepričal, kje je resnica, ti povem: Dne 30. aprila se je v odbovi seji »Katoliškega izobraževalnega društva »Lipe«« soglasno sklenilo, čeprav je to društveni konzulent gospod J. Dobrovč odsvetoval, da naj prevzvišenega gospoda kneza in škofa korporativno sprejmemo in slovensko pozdravimo. Naši odborniki so pač dobri kristjani, častijo prevzvišenega gosp. škofa in tudi druge dušne pastirje, če so prav Nemci, če so le nam Slovencem pravični. Naši udje so, ker ljubijo in so se veselili počastiti prevzvišenega gosp. škofa, brezplačno in lepo napravili slavalok; zato so vredni pohvale. — Lisjak, ti pa še niti zastave nisi razobesil, da bi s tem počastil prevzvišenega gospoda kneza in škofa. A kadar bo prišel kak heilovec iz Pruskega, boš pa razvesil vse svoje premoženje in frankfurtarice; to je dokaz, kako vi ljubite svoje častite gospode duhovnike, čeprav so Nemci. — Dalje piše znani dopisun: »Mladi pobič se je približal škofu z bindišarskim nagovorom. Škof mu je segel v roko, ta mu jo je tresel«. Odbor društva »Lipe« je odločil za pozdrav prevzvišenega gosp. škofa pridnega, odkritosrčnega, 22 let starega mladeniča gosp. Riedla, da izroči prevzvišenemu naše pozdrave; in štel se je srečnega ter je odkritosrčno in lepo pozdravil našega nadpastirja. Ker so videli, da ima dobro srce in pa pošteno vest, so, ko so mu odgovorili, podali roko. A tebi so se tresle hlače, ker si imel slabo vest. Dalje piše: »To je napravilo mučen in neprijeten vtis«. Povem ti, »lächerlich« za neumne, »peinlich« za hudobne. Dobro je, da priznaš, da je bilo 40 do 50 Slovencev pri pozdravu; pa varaš se, bilo jih je več. Tudi pišeš, da se ne izplača, da »tretjina« Slovencev, ki so v Velikovcu, pozdravi njega prevzvišenost. Zopet se motiš; prej je dve tretjini Slovencev in ena tretjina Nemcev v Velikovcu, kakor pa narobe. Sicer ti pa nasvetujem, da bi se

pridno udeleževal tistih (»Erbaulich und Genuß«) pridig, boš pa lahko vse vedel, kdaj se kako pokopališče blagoslovi, in kdaj da se vrši procesija na Markovo ter bodeš prišel in z nami prav pobožno molil; potem ti bode tudi tvoj barometer pokazal lepo vreme.

Prevalje. V nedeljo, dne 5. majnika, je imelo naše izobraževalno društvo svoj občni zbor, ki se je dobro obnesel. Prišla sta dva govornika, g. Jesenko iz Celovca, ki je dokazoval, da je na narodu samem ležeče, skovati si svojo srečo, če se izobrazuje. Zaradi tega naj vsi pristopijo k društvu, ki ima namen, izobrazovati ljudstvo. Drugi govornik, g. Rozman, župnik v Črnečah, se je spominjal v živih in navduševalnih besedah slavnega škofa lavantinskega, Antona Martina Slomška. 50 let je že, kar je zatisnil oči, a njegov duh še ni umrl, in med slovenskim ljudstvom tudi ne bo. Končno so uprizorila dekleta šaloigro »Jeza nad petelinom in kes«, ki je pri poslušalcih vzbujala veliko smeha. Hvala vrlim dekletom!

Prevalje. (Visok obisk.) V sredo, 8. t. m., so imele Prevalje čast, pozdraviti svojega nadpastirja, prevzvišenega gosp. kneza in škofa. Na potu iz Guštanja v Črno so obiskali bolno hčerko uradnika Pšekupila in jej podelili zakrament sv. birme. Veliko ljudi je pozdravilo knezoškofa pri cerkvi in pri hiši bolnice. Nato so se odpeljali v Črno.

Črna. Dne 10. majnika so prebili iz rudnika »Igerčev grič«, ki je na črnski strani hriba, v drugi rudnik »Friderikov rov«, ki je na možiški strani hriba, kateri pa je bil že prej zvezan po 126 m globokem preduhu (šahtu) z rudnikom v Heleninem grabnu. Sedanjí rov iz Igerčevega in Friderikovega sta dolga 5500 metrov in je pešhoda od te strani hriba na možiško stran pod zemljo ena dobra ura. Za par let bode cel ta hrib zelo preluknján, kadar pridejo namreč s takimi imenovanjem »Dednim rovom« pri Možici pod Helenski preduh in z Neubergerjevim rovom pri Žrjavu pod šaht v »Igerčevem griču«, katerega že tudi delajo.

Drobojle ob Blaškem jezeru. (Oskrunjeno znamenje božje.) Ob križpotu med vasjo Drobojle in sosednim Brdom stoji že od pamtiveka preprost, star lesen križ, s trpečim Zveličarjem, ki je last posestnika Sobeja na Brdu. A kako se začudijo pretečeno nedeljo zgodaj mimoidoči, hoteč se po krščanski šegi odkriti, ko zapazijo, da svetega znamenja ni več; bilo je izruvano, na cesto vrženo ter razdejano. Zopet lep vzgled nove kulturne dobe. Zločinca pridno zasledujejo.

Lisnagora. (Grebinski pevci.) Kakor vsako leto, tako so tudi letos prišle zaobljubljene procesije iz Grebinja in iz Št. Petra počastiti našo prelubo Gospo na dne 9. t. m. Sv. maše so bile dve, pri katerih so peli šentpeterski — in dobro izvežbani grebinski pevci. Vsak izmed nas — menim — da mora to lepo petje občudovati. Od več oseb se je slišalo začudenje glede teh deklic, da so se tudi med potjo junaško obnašale. Prepevale so lepe Marijine pesmi, kakor se res na takem romarskem potovanju spodobi. — Le tako naprej, mladina, vse za Boga, vero in naš slovenski narod! Upamo pa, da se bodo grebinski pevci še večkrat dali slišati na tem lepem hribčku in nam mogoče zapeli tudi par lepih narodnih pesmi.

Žvabek. Pozdrav prevzvišenemu gosp. knezoškofu ob priliki sv. birme govoril 10-letni Jugov Aleš: Prevzvišeni gospod knez in škof! Radostno nam je slovenskim šolarjem bilo srce, ko smo dobili naznanilo, da bomo imeli čast, videti svojega višjega duš. pastirja. Scelim mladim srcem smo Vas nestrpno pričakovali, da Vas pozdravimo kot svojega premilega in prevzvišenega kneza in škofa. Izpolnjena je naša želja, izpolnjeno je naše hrepenenje. Mi vidimo Vas, nam slovenski mladini tako naklonjenega gospoda. Nepozabni bodo nam mladini in majhnim katoličanom ti srečni trenotki! Vse nam bode ostalo v živem spominu še potem, ko bomo stali že odrasli, zvesti in neomajeni na Vaši strani! Ginjeno kličem Vam, prevzvišeni gospod knez in škof, svoj najboljši slovenski pozdrav: Bog Vas živi!

Kanalska dolina. V Kanalski dolini so tri slovenske vasi med Trbižem in Naborjetom, namreč Ukve, Žabnice in Ovčjavas. V teh treh vaseh je dosti pametnih in trez-

nih slovenskih mož, da bi se znali sami voditi. Veliki zvonec v celi dolini pa je nosil Dreyhorst na Trbižu. Počasi pa odklenka tudi temu možu. Nekateri Ukljani in Žabničani so bili popolnoma zaručani v njega in njegovo modrost. Je verjetno, da so na primer nosili Žabničani svoj denar v trbiško posojilnico. Zdaj so se pač menda popolnoma streznili. 50.000 K primanjkljaja je menda revizija izkazala in pričakujemo, da bo zdaj ukovski župan tudi poslal občinskega slugo od hiše do hiše ter Ukljane svaril pred trbiško posojilnico, kakor je to pred dvema letoma popolnoma neopravičeno storil glede žabniške posojilnice. V ukovski posojilnici je bil enkrat pred več leti polom in zdaj manjka zopet na Trbižu! Ostanite torej kmetje v domači posojilnici, o kateri vsi veste, da je trdna.

Nočemo imeti bolečin v glavi, v križu, zobobola, trganja po udih, bodljajev, revmatičnih bolečin v hrbtu in mišicah. Mi rabimo Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. DvanajstERICA za poskušnjo stane samo 5 kron franko. Zelodec okrepuje, prebavo pospešuje, tek vzbujajo, krč olajšujejo, zapeko odstranjujejo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«. 6 skatel franko 4 krone. Razpošilja E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Politične vesti.

Laško-turška vojna.

Lahi vojake, ki se vračajo iz Tripolisa, zelo sijajno in navdušeno sprejemajo. Laško časopisje pa ni za vojno nič več tako navdušeno, kakor je bilo začetkom vojne. Prebivalstvo industrijske Gornje Italije je pa že nevoljno, ker vojne ni konec, kar seveda trgovini zelo škoduje. »Il Sole« že tudi napoveduje, da bodo morali Lahi najeti posojilo. Laško časopisje, kakor n. pr. »Stampa«, se že celo sprijaznjuje z mislijo, da naj bi se Lahi s Turki pričeli pogajati za tak mir, da bi ostal sultan po imenu vladar Tripolisa in Cirenajke, kakor je še danes po imenu vladar Egipta, da si vladajo deželi Faraonov Angleži. Da se dvigne navdušenje za vojno, so Lahi zasedli Rhod in nameravajo po dosedaj došli poročilih zasesti še nekaj turških otokov v Arhipelu.

Lahi na Rhodu.

Kapitan grške ladje »Ratriz«, ki se je vrnila iz Rhoda v Atene, poroča, da vlada v mestu Rhodu živahen promet in največji red. Lahi so izkrcali železniške vagoni in tračnice, da zgrade veliko cestno železnico. Izkrcali so 1000 konj, 1000 mul, 1000 volov in 2000 vreč moke, les, kurivo in tri zrakovplove. Lahi so že pričeli graditi stavbe v pristanišču, da bodo lahko ostajale v pristanišču tudi velike ladje in grade tudi svetilnike.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlačnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Slovensko katehetsko društvo za Koroško ima svoj občni zbor v četrtek, dne 23. maja 1912 ob 2. uri popoldne v hotelu »Trabesinger« v Celovcu. Referat: »Slike pri veronauku«.

Mladeniški shod v št. Rupertu pri Velikovu. Na binkoštni ponedeljek priredi Slovenska kršč.-soc. zveza velik mladeniški shod v št. Rupertu pri Velikovu. Spored: Ob pol 10. uri bo slovesna maša s primerno pridigo. Ob pol 11. uri se začne shod v telovadnici šentrupertske narodne šole. Na sporedu so govori in nastop Orlov. Pridejo govorniki iz Štajerskega in Kranjskega. Vsa okoliška društva na plan! Ruda, Grebinj, Klošter, Vovbre, Želinje, št. Peter, Velikovec, Djekše itd. naj store svojo dolžnost. — Posamezna društva dobe posebno vabilo in spored. — Slov. kršč.-soc. zveza.

Slov. kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu priredi dne 2. junija narodno igro »Naša kri«, spisal Finžgar. Igra je povzeta iz časa francoskih vojsk na Slovenskem.

Žitaravas. Tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo »Trta« priredi na križno nedeljo po dopoldanski službi božji ob deseti uri gospodarski shod v »Društvenem

domu«, kjer bode govoril veleč. gosp. Vinko Poljanec, župnik iz št. Kancijana. Odbor.

Podravlje. Izobraževalno društvo »Sloga« priredi na Binkoštni ponedeljek ob pol 3. uri popoldne pri Vošperniku v Podravljah zborovanje, združeno z veselico. Na sporedu je igra: »Tri sestre«. — Odbor.

Želinje pri Velikovu. (Društveni shod) priredi želinjsko izobraževalno društvo na križno nedeljo popoldne po blagoslovu v župnišču na Želinjah. Na sporedu je poučen govor in dve igri: »Poštna skrivnost« in »Pri gospodi«. Člane in prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke »Slovenske Straže«! Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Književnost.

Amerika in Amerikanci. 3. zvezek. V Celovcu 1912. Spisal Jurij Trunk. Samozaložba. Posamezni zvezek stane 1 K za Evropo in 30 centov za Ameriko, spis izide pa v 12 zvezkih. Kdor se naroči naprej na vse zvezke, plača v Evropi 10 K, v Ameriki 3 dolarje. V 3. zvezku se peča pisatelj še s splošnim pregledom in zemljepisjem. Naravno, da 1. del spisa ne more imeti privlačne sile. Zato se pisatelj na platnicah pritožuje, da je število naročnikov neznan, iz Amerike niti 100 ne. Tudi 3. zvezek je s slikami bogato opremljen.

Krmar Milanovič. Povest. Prosto po Russellovem romanu »Krmar Holdsworth«. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Tisk Katoliške Tiskarne. Str. 287. Cena 1 K 40 vin., vez. 2 K 20 vin. Povest opisuje življenje na morju, ima mnogo dejanja in jo bo ljudstvo rado čitalo.

Raznoterosti.

Kaj pripoveduje o potopu »Titanica« rešeni Slovenec Karun. Ameriški »Glas Naroda« poroča: Franc Karun, krepak mož, prava gorenjska korenina, je povedal našemu izveščitelju: V Galesburg, Ill., imam ženo ter pet otrok. Po posredovanju tvrdke Frank Sakser v New Yorku sem odpotoval na obisk v staro domovino s »Provence« dne 14. marca. Ko sem doma vse opravil, sem se vrnil s hčerko Ano in svojim svakom J. Merkunom v Ameriko. Ukrkali smo se na »Titanic« dne 10. aprila v Cherbourgu. Kar mi je omeniti o parniku samem, moram povedati, da z drugimi parniki v drugem razredu ni mogoče bolj ugodno ter udobno potovati, kakor smo mi v tretjem. Za vse je bilo kar najboljšje preskrbljeno. V usodni noči sem ob času kolizije spal. Sunek me ni vzbudil, pač pa nastala zmešnjava na krovu. Zdelo se mi je, da se je moralo nekaj pripetiti in zato sem se oblekel in odšel gori. Tam so mi povedali na tozadevno vprašanje, da je ladja nekam zadela in da moramo vsi utoniti. Tega nisem verjel, kakor tudi nikdo drugi ne. Vsi smo bili trdno prepričani, da se orjaškemu parniku ne more nič zgoditi. Ko sem se pa spodaj na lastne oči prepiral, da je led predrl stranice, in da prihaja voda notri, sem odšel v svojo kabino po hčer in svaka. Ko pridemo na gorenji krov prvega razreda, mi nek mornar iztrga otroka in nese v rešilni čoln. Tudi jaz stopim za njim, a so me hoteli zadržati. Nato pa primem hčer in pravim, da se ne pustim ločiti od nje. Mogoče bi me vendar iztirali iz čolna, da me ni rešil nek mornar, ki je imel večkrat opravka v moji kabini in kateremu sem časih postregel s pristnim domačim brinjevcem. Rekel je namreč drugim, naj me pustijo, in tako se je zgodilo. Svaka so pa zrinili proč in takrat sem ga zadnjič videl. V rešilnem čolnu sem bil jaz razun mornarjev edini mož. Hitro so nas odvesljali od potapljačega se parnika. Kmalu zatem, ko se ozrem nazaj, je nastala na parniku strahovita razstrelba. Ladja je stala skoraj navpik s prvim koncem, nato je parkrat počilo, in vse je izginilo v vodi. Nikdar ne pozabim strašnega kričanja, ki je nastalo. Rešeni v čolnih so bili nekaj časa vsi prevzeti od groze. Nato pa so nastali prizori, katerih ni mogoče ne dopovedati, ne napisati. Neizbrisno mi ostanejo v spominu! Morje je bilo popolnoma mirno in gladko. V najhujšem mrazu

smo vozili štiri in pol ure, dokler nismo proti jutru opazili parnik »Carpathia«. Rešilci so bili mnenja, da smo napol mrtvi. Zavili so nas v odeje, nam dali okrepčajočih pijač in vsega, kar smo hoteli. V New Yorku so nas naložili na avtomobile in odpeljali v razne bolnišnice. Kar nas je bilo katoličanov, smo prišli v St. Vincent bolnišnico. Tam so nam istotako dobro stregli, da bolj sploh ne bi mogli. Dobil sem takoj obleko, 25 dolarjev v gotovini in vozni listek v Galesburg in v soboto še eno obleko. — Rešeni rojak kar ni mogel prebrati gostoljubnosti, katero je zavžil, ko je došel v New York. Nad štiriurna blodnja po morju v rešilnem čolnu mu ni škodovala. Tudi njegova mala hči Ana je zdrava. Karun je imel v obleki, v kateri se je rešil, 700 dolarjev v gotovini. Ta denar je tedaj rešen, njegova prtljaga pa se je seve potopila s parnikom vred. Na vprašanje, če je videl, ako so streljali častniki na moše, ki so s silo hoteli priti v rešilne čolne, je odgovoril, da ne. Pač pa je slišal strele iz samokresa, a je menil, da so kakšna znamenja. Povedal je nadalje, da so zapazili s parnika ledene gore že v soboto, a se zanje ni nikdo zmenil. — Kolizija se je pripetila po ladijskem času nekako ob enajstih. Njegova ura je kazala po evropskem času polštirih jutraj. — Po koliziji je bilo nekaj časa na krovu parnika vse mirno. Šele potem, ko so spoznali potniki resno nevarnost, je nastala velikanska zmešnjava. Ljudje so kričali in molili, da bi pa godba igrala žalostinke, ni slišal. Slišal pa je še dve uri potem, ko se je ladja že potopila, kričanje potnikov, ki so si nadelili rešilne pasove in plaval po ledenomrzli vodi. Toda pomagati jim ni bilo mogoče! — Ko se je parnik potopil, je bil čoln oddaljen od njega kaka dva lučaja. Kakor že omenjeno, je bil razun mornarjev v čolnu on edini moški; vsega skupaj je bilo notri kakih 50 oseb; za silo bi bilo mogoče spraviti še par ljudi vanj. — V imeniku rešenih, katerega je izdala White Star Line, ne najdemo Karunovega imena. — Rešeni rojak je odpotoval čez nekaj dni v Galesburg k svoji obitelji, ki doslej ni še vedela, da je bil oče, oziroma sprog, na nesrečnem parniku. Želimo mu mnogo sreče po zavžitem strahu!

Tržne cene v Celovcu

9. majnika 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litr. (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	23	—	24	—	15	—
Rž	21	—	22	50	12	90
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—	—	—
Oves	22	—	22	54	8	25
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	16	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	8	—	8	80	3	60
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	7	50	—	—
„ kislo	4	50	6	—	—	—
Slama	2	80	4	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos. Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20		
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60		
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30		
„ sur. 1 „	2	10	2	20		
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40		
Jajca, 1 par	—	12	—	26		
Piščeta, 1 par	2	80	3	60		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	—	3	60		
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—		
Živina	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
	Počrez		živa zaklana			
	od	do	od	do	od	do
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	86	—	2	2
„ za vožnjo	400	480	—	—	14	8
Junci	320	360	—	—	8	5
Krave	406	600	70	74	54	28
Telice	260	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	52	—	—	442	260
Ovce	—	—	—	—	—	—

Nevihite in povodnji po svetu. Minoli teden je po Tirolskem, Predarliskem, Solnograškem razsajala huda nevihta. Reke so narasle in odnašale mostove. V Bodensko jezero so reke naplavile toliko hlodov in debel, da so morali začasno ustaviti promet z ladjami. V nedeljo, 12. t. m., je razsajala strašna nevihta po Belgiji in napravljala mnogo škode. V ponedeljek, 13. t. m., je pa divjala nevihta v več krajih po Ogrskem. V Dées se je zrušilo več hiš in je podsutih mnogo ljudi in živine. V Balvanyos-Varalja je od 350 hiš popolnoma razrušil 330. Tudi vse cerkve so porušene. Ljudstvo je na prostem in gladuje. Tudi v Zgornji Šleziji je divjal strašen vihar in izruval iz tal drevje in telegrafске drogove. Dve ženski sta bili ubiti, tri smrtnonevarno ranjene.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Praga, 8. maja:	85	84	33	57	90
Gradec, 11. maja:	63	78	17	89	36
Dunaj, 11. maja:	72	68	67	24	20

Krste, suhe vence in cvetlice, nagrobne križe ima poceni in v veliki izbiri **I. celovška trgovina** krst A. Schipek, Celovec, Velikovška cesta 7.

Lepa kmetija

v prijaznem kraju blizu železnične postaje Lipa-Strmec in 3⁴ ure od Vrbe, je zaradi družinskih razmer **takoj naprodaj**. Lepo arondiranega sveta je 31 oralov, sena in paše za 15 repov živine, lepo zarasel gozd, hiša kakor tudi gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Več pove **Jurij Santner v Vinarjih, pošta Vrba, Koroško.**

Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu vabi na svoj

24. občni zbor

ki se vrši

v četrtek dne 23. maja 1912 ob 2. uri pop. v Narodnem domu v Spodnjem Dravogradu.

Spored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev odbora.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ni zadostno število članov, se vrši ob 3. uri popoldne drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število članov.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnootvarniška družba

Peter Wernig,

družba z omej. zavezo: v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Organist in cerkovnik

se sprejme v št. Janžu v Rožu. Prednost imajo izšolani in rokodelci. Župnijski urad št. Janž v Rožu.

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN v Humpolcu na Češkem. Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

CEFIRE

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasi, inleti, platno, rjuhe, damasti, krizeti, brisače, robei za poletno sezono, batisti, atlas, deleni, svila, višnjeva tkanina, etamini, blago za damske in moške obleke se kupi najceneje pri izdelovalcu

Jaroslav Marek ročna tkalnica in razpošiljalnica v Bistri št. 39 pri Novem mestu ob M., Češko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto! — V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, kanafasa, delena itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. **Dopisuje se slovensko!** V enem letu nad 300 priznalic od Slovencev.

Trgovina

v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravogradu se odda s 1. junijem 1912. Ugodna lega za podjetnega trgovca. — Ponudbe takoj na Hranilnico in posojilnico v Spodnjem Dravogradu. (Koroško).

Solidno blago! -- Nizke cene!

Pozor! Pozor!

Vsakovrstne kose, in sicer: turške, bistriške, ciganske, tržiške in one z zmajem, najboljše srpe, lepo izdelana kosišča in steljne kose.

Patentirane kosirje na ključ!

Vsakovrstne čepune!

Bergamo-kamne (osle), najfinejše in vsakomur kot najboljše znane.

Potrebščine za stavbe: svež **Portland-cement**, traverze, štukaturo za strop in vse okovje.

To in vso drugo železnino kupite dobro in poceni pri tvrdki

Franc Sadnikar trgovina z železnino v Celovcu Burggasse št. 7 (poleg hotela Moser).

--- Za kakovost se jamči! ---

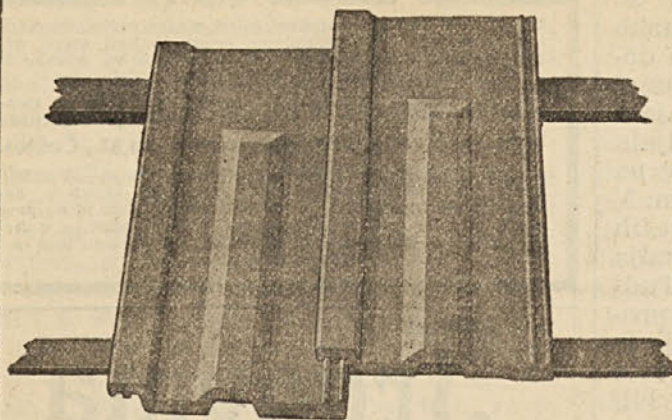
Večje posestvo se prodaja za radi družinskih razmer. Pismena oglasila sprejema **Mina Kulterer**, Male Benetke, pošta Grabštanj pri Celovcu.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

(dež. dvorec) opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbornih, čistih

kranjskih vin.

Poleg navadnih namiznih vin ima v zalogi tudi vrste boljše kakovosti, kakor: zelen, burgundec, rulandec, karmenet, rizling itd. naprodaj. Oddaja od 56 l naprej. Postrežba točna in solidna, cene nizke! Zahtevajte cenike!

Spretni zastopniki se iščejo.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi v vsaki poljubni množini patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom »sistem Marzola«.

Brez odprtin navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Naprodaj

je majhno posestvo v Rožni dolini, četrte ure od železniške postaje. Rediti se more ena krava. Več pove upravništvo „Mira“ št. 19.

En poizkus

zadostuje, da se prepričate o neizogibni potrebnosti in dobrotljivosti.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 16 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije.

Pozor na ime izdelka ter izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu »Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

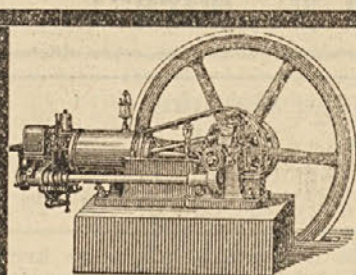
Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Najboljši dobauni vir

izgotovljenih postelj iz dobrega češkega postelj. perja!

Napolnjena v gostop. rdečem nankingu: 1 pernica 180 × 120 cm z 2 blazinama, vsaka 80 × 60 cm, z nov., mehkim, trpežnim perjem K 16-; polpuh K 20-; puh K 24-; Pernica sama K 10-; K 12-; K 14- in K 16-; blazina sama K 3-; K 3-50 in K 4-; Podvojna pernica 200 × 140 cm K 13-; 14-50, 17-50 in 21-; Blazina zraven 90 × 70 cm K 4-50, K 5-20 in K 5-50. 5 kg novega, dobrega belega postelj. perja br. prahu K 24-; snežno-belega K 30-; boljsega K 36-; najfinejšega pukanege za vis. gospodo K 45-. 5 kg nepukanega perja od živih gosi K 26- in K 30-. Beli puh z velikimi kosmiči K 5-; boljši K 6-; najboljši prsni puh K 6-50 za 1/2 kg, pepelat puh 1/2 kg K 2-50 in K 3-. Pošiljatev franco po povzetju. Zamenjava proti povračilu poštne dovoljena.

Ivana Polatschek, Janovica, Angel št. 27 pri Klatovu, Češko.

Vsak strokovnjak Vam pove, da so

orig. Otmar-motor

stabilen ali nepremaklj. in

poljedelski stroji

iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 308. Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Pastirski list

povodom euharističnega shoda na Dunaju

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega

se dobi

v tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Cena 10 vinarjev.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vziaga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.